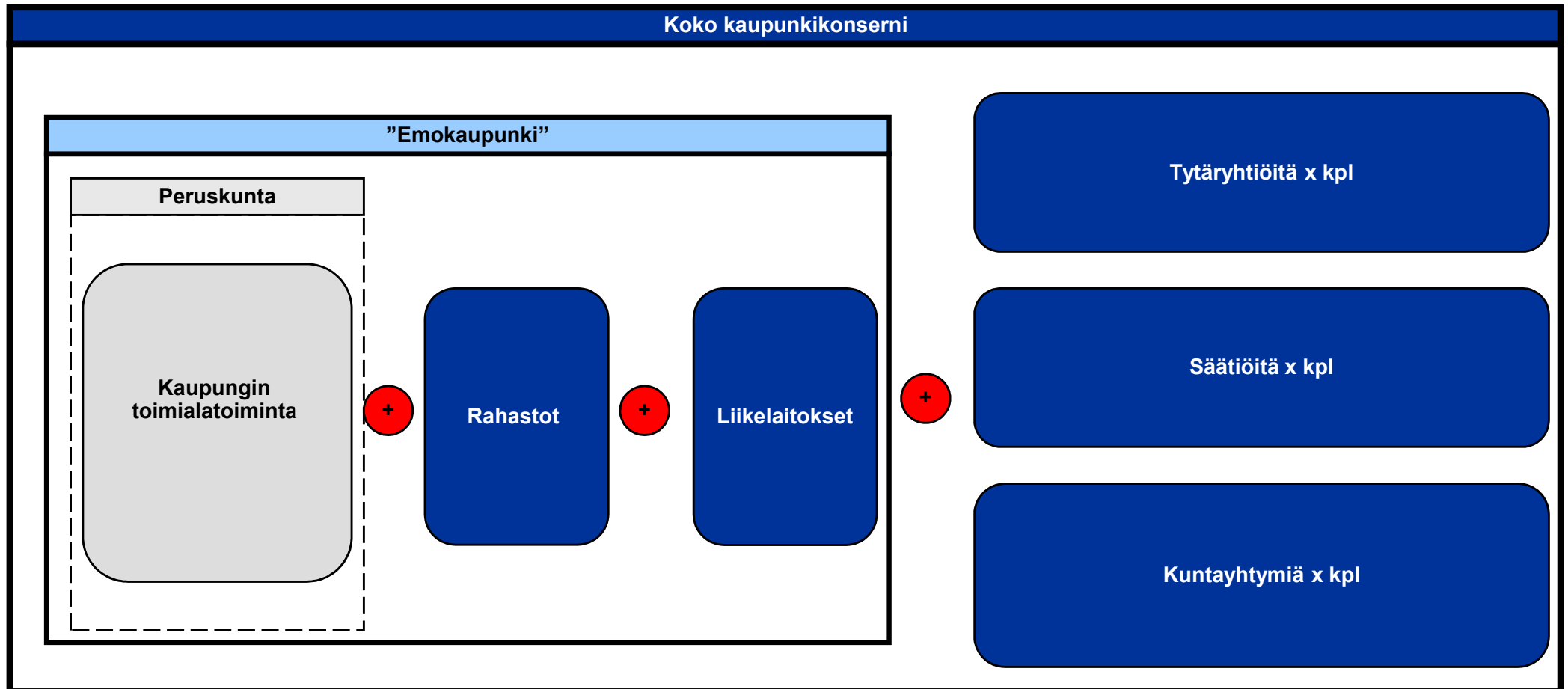

Turun kaupungin konsernitilinpäätösanalyysi 2016

Versio : 1.6.2017

Bo-Erik Ekström / Rudolf Ekström B&MANs

Suurkaupunkien konsernirakenne – B&MANs analyysi kattaa koko kaupunkikonsernin

Kuntien tilinpäätösanalyysit

- *Kuntien tilinpäätösanalyysien* tavoite on tarjota kuntalaisille, päättäjille, medialle sekä muille kuntataloudesta kiinnostuneille tahoille riippumaton ja analyttinen väline kaupunkien taloudellisen tilan seurantaan.
- Analyysi on tehty yritystaloudellisesta näkökulmasta, mutta malli on kuitenkin räätälöity kuntataloudelle soveltaen olemassa olevia yritysanalyysityökaluja. Lähestymistapa mahdollistaa kuntien taloudellisen kehityksen seuraamisen aiempaa tarkoituksenmukaisimmilla, tarkemmilla ja vertailukelpoisemmilla mittareilla.
- Seuranta on säännöllistä ja sen tarkoituksena on helpottaa kuntatalouden ja kuntien toiminnan ymmärtämistä sekä lisätä sen läpinäkyvyyttä. Näin analyysien tarkoituksena on edesauttaa myös kuntataloudesta käytävän keskustelun tason ja kiinnostuksen kohenemistä ja kannustaa myös kuntalaisten ja yksityisen sektorin aktiivisempaa osallistumista kuntataloudesta käytävään keskusteluun.
- Analyyseissä kuntien asukkaita kutsutaan **asukasomistajiksi** soveltaen kuluttajaosuuskuntien asiakasomistajakäsitettä, sillä kunnallisella toiminnalla on monia yhtäläisyyksiä juuri kuluttajaosuuskuntien kanssa. Asukkaat sekä rahoittavat kuntien toiminnan että käyttävät niiden tarjoamia palveluita. Kuntatalouden tarkasteleminen omistajan näkökulmasta muistuttaa myös siitä, että kuntalaisten intresseissä on valvoa ja pohtia, kuinka kuntakonsernien laajoja omaisuusmassoja hallitaan ja hyödynnetään.
- Verkkosivuille www.asukasomistajat.fi päivitetään vuoden mittaan suurimpien kuntien konsernitilinpäätösanalyysien versiot.

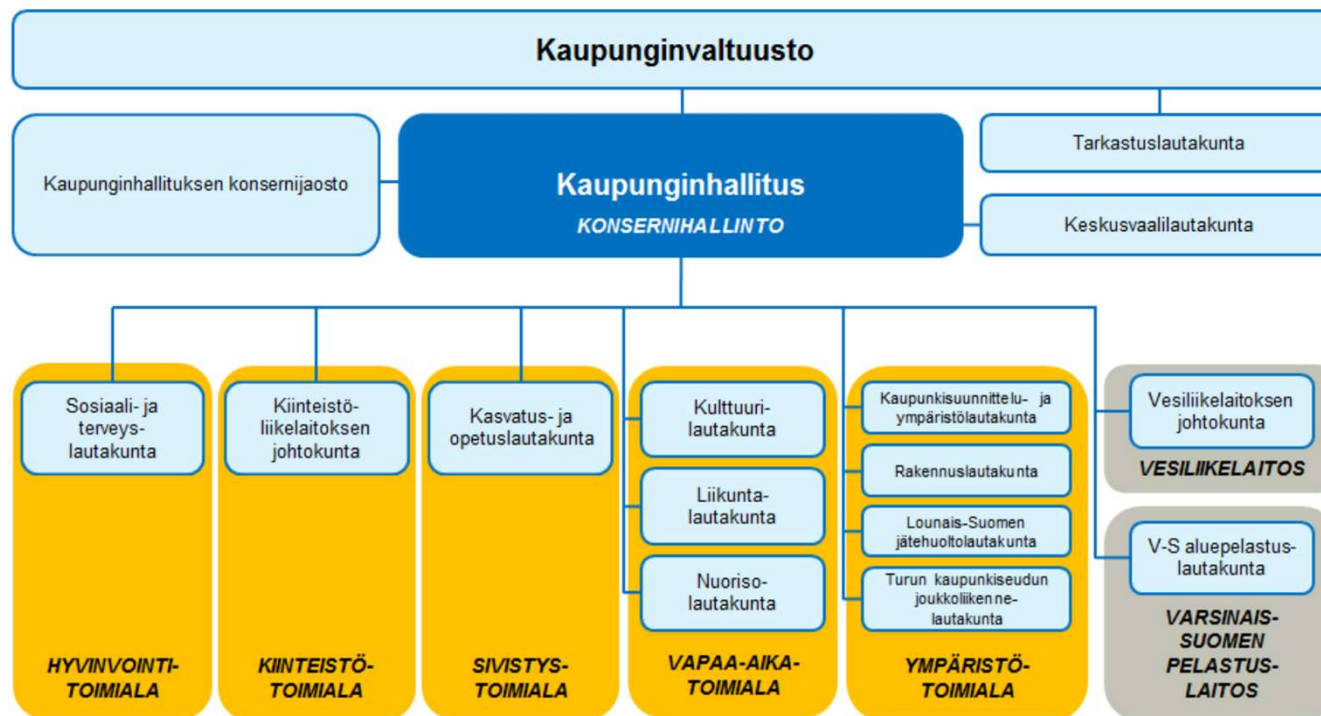
Sisältö

- Tausta ja tavoitteet
- **Turun kaupunki 2012-2016**
- Turun kaupunkikonserni 2016
- Turun kaupunkikonserni – yhteenveto

Turun kaupungin organisaatio 31.12.2016 – *tilinpäätöksestä kopioituna*

Turun kaupungin hallinto muodostuu kaupunginjohtajan johtamasta konsernihallinnosta sekä viidestä toimia-lasta. Konsernihallinto huolehtii kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen sekä kaupunginhallituksen konsernijaoston päätöksenteon valmistelusta ja päätösten toteutuksesta. Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimi lisäksi vuoden lopussa 7 palvelukeskusta (Työllisyyspalvelukeskus, Henkilöstöasioiden palvelukeskus, Hankinta- ja logistiikkakeskus, IT-palvelut, Matkailun palvelukeskus, Velkaneuvonta ja Turun Työterveystalo).

Turun kaupungin toimielimet

Data Turun kaupunki

Verotulot olivat vuonna 2016 737,0 meur (+ 6,2 meur)

<i>Asukkaita</i>	187 564	185 810	183 991	182 072	180 225			
<i>Henkilöstö</i>	11 865	12 115	12 109	13 601	12 183			
<i>Tulovero %</i>	19,50	19,50	19,50	18,75	18,75			
Turun kaupungin tuloslaskelma	2016	2015	2014	2013	2012	ERO 2016/2015	ERO % 2016/2015	CAGR(5v)
<i>Kunnan tulovero</i>	607 016	594 644	582 887	563 718	527 003	12 372	2,08 %	0,52 %
<i>Osuus yhteisöveron tuotoista</i>	77 697	86 235	78 458	72 294	69 238	-8 538	-9,90 %	-2,57 %
<i>Muut verot</i>	0	0	0	0	0	0		
<i>Kiinteistövero</i>	52 328	50 006	46 951	44 198	42 536	2 322	4,64 %	1,14 %
Verotulot yhteensä	737 041	730 885	708 296	680 210	638 777	6 156	0,84 %	0,21 %

TP 2016: Verorahoituksen toteutuma oli 1 012,4 milj. euroa ja talousarvio ylittyi 17,8 milj. eurolla. Verotuloja kertyi yh-teensä 737,0 milj. euroa. Verotulot ylittivät yhteensä 16,0 milj. euroa talousarvioon verrattuna. Kunnan tulo-veroa tilitettiin 7,2 milj. euroa, yhteisöveroa 7,8 milj. euroa ja kiinteistöveroa 0,9 milj. euroa budjetoitua enemmän. Valtionosuustulot ylittivät talousarvioon merkityn 1,8 milj. eurolla. Valtionosuustulot olivat 275,3 milj. eu-roa.

Valtionosuudet kaupunkitasolla olivat suhteessa edelliseen vuoteen 10,3 meur suuremmat

*Data Turun kaupunki
Analyysi : B&MANs*

Turun kaupunki	2012	2013	2014	2015	2016	Delta
Aukkaita	180 225	182 072	183 991	185 810	187 564	1 754
Vero %	18,75 %	18,75 %	19,50 %	19,50 %	19,50 %	0,00 %
Peruspalveluiden valtionosuus	265 987	271 434	267 100	233 094	242 443	9 349
Opetus- ja kultuuri-toimi	99 489	96 697	32 116	36 986	38 354	1 368
Valtionosuudet brutto	365 476	368 131	299 216	270 080	280 797	10 717
Verotulojen tasaus	-19 863	-23 733	-25 501	-5 042	-5 477	-435
Valtionosuudet netto	345 613	344 398	273 715	265 038	275 320	10 282
1% kunnan tulovero	28 107	30 065	29 892	30 065	31 129	173
Valtionosuudet (k-veroprosenttina)	12,3 %	11,5 %	9,1 %	8,9 %	9,2 %	

TP 2016: Valtionosuustuloja toteutui yhteensä 275,3 milj. euroa ja niitä kertyi 10,3 milj. euroa eli 3,9 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Veroperusteen muutosten aiheuttamia verotulojen vähennyksiä kompensoitiin kunnille valtionosuuksien lisäyksenä, mikä selittää valtionosuustuottojen kasvua.

Kokonaisuudessaan tuloja kertyi vuonna 2016 kaupunkitasolla 1 329,4 meur

Turun kaupungin tuloslaskelma	2016	2015	2014	2013	2012	ERO 2016/2015	ERO % 2016/2015
<i>Myyntituotot</i>	152 289	141 000	137 455	136 986	143 473	11 289	8,01 %
<i>Maksutuotot</i>	65 346	67 512	64 630	63 367	61 775	-2 166	-3,21 %
<i>Tuet ja avustukset</i>	33 508	38 682	39 004	44 025	43 212	-5 174	-13,38 %
<i>Vuokratuotot</i>	41 260	38 825	38 340	32 448	34 208	2 435	6,27 %
<i>Muut tuotot</i>	22 984	27 267	19 509	17 964	18 326	-4 283	-15,71 %
Toimintatuotot	315 387	313 286	298 938	294 790	300 994	2 101	0,67 %
Valmistus omaan käyttöön	3 136	3 856	3 642	3 274	4 634	-720	
<i>Verotulot</i>	737 041	730 885	708 296	680 210	638 777	6 156	0,84 %
<i>Valtionosuudet</i>	275 320	265 038	273 715	344 399	345 614	10 282	3,88 %
Verot ja valtionosuudet	1 012 361	995 923	982 011	1 024 609	984 391	16 438	1,65 %
<i>Satunnaiset tuotot</i>	0	90 297	10 021	30 896	21 653	-90 297	
<i>Satunnaiset kulut</i>	-1 500	-646	-6 003	0	0	-854	
Myyntivoitot/tappiot	-1 500	89 651	4 018	30 896	21 653	-91 151	
" Liikevaihto "	1 329 384	1 402 716	1 288 609	1 353 569	1 311 672	-73 332	-5,23 %

V 2015 tulokseen sisältyy kertaluonteista tuottoa 90,3 milj. euroa, josta 87,4 milj. euroa on sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä olevien kiinteistöjen luovutuksesta, 2,0 milj. euroa jätteenpolttolaitoksen purkukustannuksiin tehdyn pakollisen varauksen tuloutuksesta ja 0,9 milj. euroa muita satunnaisia tuottoja.

Vuoden 2016 liikevoitto oli 33,0 meur negatiivien , vuoden 2104 tasolla

Turun kaupungin tuloslaskelma	2016	2015	2014	2013	2012	ERO 2016/2015	ERO % 2016/2015
" Liikevaihto "	1 329 384	1 402 716	1 288 609	1 353 569	1 311 672	-73 332	-5,23 %
<i>Palkat ja palkkiot</i>	395 992	396 712	403 780	443 595	438 832	-720	-0,18 %
<i>Eläkekulut</i>	100 325	104 119	106 201	115 740	112 505	-3 794	-1,96 %
<i>Muut hlö sivukulut</i>	26 163	23 405	23 232	27 222	26 399	2 758	0,74 %
Henkilöstökulut yhteensä	522 480	524 236	533 213	586 557	577 736	-1 756	-1,68 %
Palvelujen ostot	553 635	541 150	524 896	514 179	496 059	12 485	3,10 %
Aineet,tarvikkeet ja tavarat	65 291	69 314	70 905	73 422	73 415	-4 023	-2,24 %
Avustukset	106 457	100 245	87 920	80 018	68 185	6 212	14,02 %
Vuokrakulut	47 843	35 910	33 023	41 266	43 548	11 933	8,74 %
Muut toimintakulut	7 504	9 163	11 717	9 666	10 899	-1 659	-21,80 %
Toimintamenot	1 303 210	1 280 018	1 261 674	1 305 108	1 269 842	23 192	-3,33 %
Toimintakate	26 174	122 698	26 935	48 461	41 830	-96 524	
Poistot	59 177	62 705	58 509	53 979	57 867	-3 528	7,17 %
Liikevoitto	-33 003	59 993	-31 574	-5 518	-16 037	-92 996	

Rahoitustoiminnan tulos oli 44,5 meur (+ 25,2 meur) ja nettotulos 11,3 meur positiivinen

Turun kaupungin tuloslaskelma	2016	2015	2014	2013	2012	ERO 2016/2015	ERO % 2016/2015
Liikevoitto	-33 003	59 993	-31 574	-5 518	-16 037	-92 996	
Korkotuotot	23 017	15 878	15 150	14 616	12 705	7 139	4,81 %
Muut rahoitustuotot	30 238	24 607	22 879	21 345	21 887	5 631	7,55 %
Korkokulut	-7 592	-8 640	-9 355	-8 579	-7 769	1 048	-7,64 %
Muut rahoituskulut	-1 162	-4 603	-1 013	-2 281	-1 622	3 441	354,39 %
Netto korot	44 501	27 242	27 661	25 101	25 201	17 259	-1,51 %
Arvon alentumiset	-205	0	0	0	0	-205	
Netto tulos	11 293	87 235	-3 913	19 583	9 164	-75 942	

Konsolidoimalla peruskunta, rahastot ja liikelaitokset syntyy Turun kaupunki

keur

Turun kaupunki 2016	Perus- kaupunki	Rahastot	Liike- laitokset	Eli- minoinnit	Turun kaupunki
Verotulot ja valtionosuudet	1 012 361	0	0	0	1 012 361
Muut tulot	175 173	0	284 739	-142 889	317 023
Tulot yhteensä	1 187 534	0	284 739	-142 890	1 329 384
Henkilöstökulut	474 519	0	47 962	-1	522 480
Palvelujen ostot	499 878	0	77 598	-23 841	553 635
Muut menot	272 632	60	73 496	-119 092	227 095
Menot yhteensä	1 247 029	60	199 056	-142 935	1 303 210
Toimintakate	-59 494	-60	85 683	45	26 174
Poistot	6 370	0	52 807	0	59 177
Liikevoitto	-65 864	-60	32 876	45	-33 003
	-5,55 %		11,55 %		-2,48 %
Rahoitustuotot	78 943	7 280	20	-32 988	53 255
Rahoituskulut	-8 127	-624	-32 947	32 944	-8 754
Tuloksen oikaisut	-205		0	0	-205
Nettotulos	4 747	6 596	-50	0	11 293
					0,85 %

Rahastot
1 Vahinkorahasto

Liikelaitokset
1 V-S Aluepelastuslaitos
2 Turun Työterveystalo
3 Turun Kiinteistöliikelaitos
4 Turun Vesiliikelaitos

Data Turun kaupunki Analyysi : B&MANs

Konsolidoimalla peruskunta, rahastot ja liikelaitokset syntyy Turun kaupunki

keur

Turun kaupunki 2016					
	Perus- kaupunki	Rahastot	Liike- laitokset	Eli- minoinnit	Turun kaupunki
Sidottu toimintaan	-250 737	2 250	954 446		705 959
Sijoitukset - toimintaan	1 185 519	10 000	24 193	-533 507	686 205
Sijoitukset - rahoitus	144 957	41 351	1	0	186 309
Sidottu pääoma	1 079 739	53 601	0		1 578 473
Korolliset velat	675 255	0	61 745	-61 745	675 255
Oma pääoma	404 485	53 601	916 894	-471 761	903 218
Peruspääoma			471 761		

Rahastot	
1	Vahinkorahasto

Liikelaitokset	
1	V-S Aluepelastuslaitos
2	Turun Työterveystalo
3	Turun Kiinteistöliikelaitos
4	Turun Vesiliikelaitos

Turun kaupunki tason investoinnit olivat 74,5 meur , siitä 56,5 meur liikelaitostoimintaan
– uutta lainaa nostettiin 77,2 meur edestä

Turun kaupunki 2016	Perus- kaupunki	Rahastot	Liike- laitokset	Eli- minoinnit	Turun kaupunki
Toiminnan kassavirta	10 533	6 596	34 118	0	51 246
Investointimenot	-17 599	0	-56 536	-375	-74 510
Rahoitusosuudet investointimenoihin	20	0	700	0	720
Luovutustulot	428	0	21 940	0	22 368
Netto investoinnit	-17 150	0	-33 897	-375	-51 422
Toiminnan nett kassavirta	-6 618	6 596	221	-375	-176
Antolainauksen muutokset	-25 446	-10 000	-13	0	-35 459
Korollisten lainojen muutos	-57 877	0	-1 083	136 198	77 238
Oman pääoman muutokset	-375	0	0	375	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	66 687	1 187	875	-96 934	-28 184
Rahoituksen kassavirta	-17 011	-8 813	-221	39 639	13 595
Likviidien varojen muutos	-23 629	-2 216	0	39 264	13 419
Rahavarat 31.12.	105 693	41 351	1	39 264	186 309
Rahavarat 1.1.	129 322	43 568	1		172 890

Rahastot
 1 Vahinkorahasto

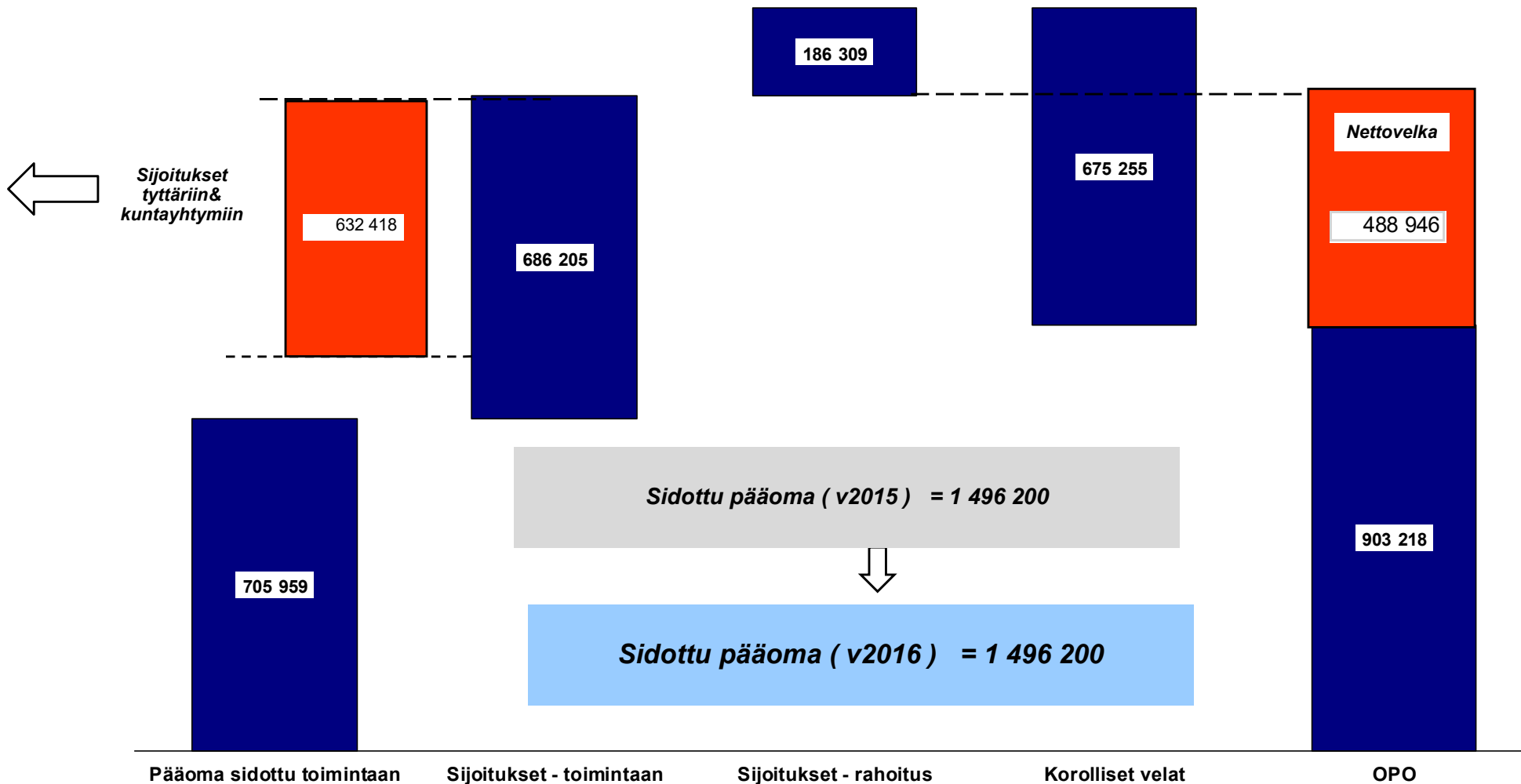
Liikelaitokset
 1 V-S Aluepelastuslaitos
 2 Turun Työterveystalo
 3 Turun Kiinteistöliikelaitos
 4 Turun Vesiliikelaitos

Turun kaupungin [yhtiöittämisaste](#) on ollut korkea ja kasvaa (esim: SOTE kiinteistöt yhtiöitetty) –
nettovelkaa kaupungilla oli 489,0 meur (+ 63,9 meur)

31.12.2016

Data Turun kaupunki Analyysi : B&MANs

keur

Sisältö

- Tausta ja tavoitteet
- Turun kaupunki 2012-2016
- **Turun kaupunkikonserni 2016**
- Turun kaupunkikonserni – yhteenveto

Turun kaupungin tytäryhtiötoiminta – B&MANs analyysi kerää sen *kuuteen laajempaan kokonaisuuteen*

Data Turun kaupunki Analyysi : B&MANs

Turun kaupungin konserni		
Turun kaupunki	2016	
	ARAVA 1 Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy 2 TVT Asunnot konserni	LIIKETOIMINTAA HARJOITTAVAT 1 Turku Science Park Oy 2 Turun Satama Oy 3 Myllykoti Oy 4 Turun Seudun Puhdistamo Oy 5 Turun Seudun Vesi Oy 6 Lännen Tekstiilihuolto Oy 7 Turun Kaupunkiliikenne Oy 8 Arkea Oy 9 Arkea Kunnossapito Oy 10 Passaa- Palvelut Oy 11 Kuntec Oy POISTUU 2016 12 Kuntec-konserni 13 Turun Seudun Rakennustekniikka Oy 14 Turun Kaupunginteatteri Oy 15 Turku International Oy Ltd 16 Turun AMK-konserni
	ENERGIA 1 Oy Turku Energia Ab konserni	
	KIINTEISTÖT 1 Koy Kupittaa Asemakulma 2 Koy Paakkarlanpuisto 3 Koy Turun Monitoimihalli 4 Koy Teollisuuskatu 20 5 Koy Syvälahden koulu 6 Koy Turun Kaupunginteatteri 7 Turun Seudun SOTE-kiinteistöt Oy 8 Koy Turun Yli-Maarian koulu	
	SÄÄTIÖT 1 Turun Ylioppilaskyläsäätiö konserni 2 Turun Aikuiskoulutussäätiö konserni	KUNTAYHTYMÄT 1 V-Suomen Sairaanhoidopiiriin ky konserni 2 Varsinais-Suomen Erityishuoltopiiri 3 Varsinais-Suomen liitto

34 kpl = analyysin kohteen tässä raportissa

Konsernissa tapahtuneet muutokset vuoden 2016 aikana _ TP2016 copy paste

- Vuoden 2016 aikana ei tapahtunut merkittäviä rakenteellisia muutoksia Turku konsernissa. Muutokset liittyivät lähinnä omistusten muutoksiin kaupunkikonsernin sisällä sekä vähäisiä muutoksia eri yhtiöiden omistussuh-teissa. Konsernissa tapahtuneita muutoksia olivat seuraavat järjestelyt:
 - Määräysvaltaan oikeuttava osa Turun kaupungin omistamista Koneteknologiakeskus Turku Oy:n osakkeista on myyty kaupungin tytäryhtiölle Turun ammattikorkeakoulu Oy:lle (myyty 5026 kpl osakkeita). Järjestelyn seurauksena Koneteknologiakeskus Turku Oy:stä tuli Turun ammattikorkeakoulun tytäryhtiö.
 - Turun ammattikorkeakoulu Oy:lle on tullut vähäinen omistus CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy –nimisestä yhtiöstä.
 - Turku Science Park Oy:n omistaman yhtiön TIVIT Oy:n nimi on muuttunut DIGILE Oy:ksi.
 - Turun seudun puhdistamo Oy:ssä on toteutettu osakeanti, jonka seurauksena yhtiön kokonaisosakemäärä ja mm. Turun kaupungin omistamien osakkeiden määrä sekä tämän johdosta myös Turun omistusosuus yhtiöstä (nyt 62,30 %) on muuttunut (muutos rekisteröity kaupparekisteriin 22.12.2016).
 - TVT Asunnot Oy on ostanut 20.9.2016 Asunto Oy Skanssin Kauppamies Turku –nimisen yhtiön koko osakekannan. Yhtiö tultaneen fuusioimaan TVT Asunnot Oy:öön vuoden 2017 aikana.
- Kaupunginvaltuusto on 12.12.2016 § 205 hyväksynyt konserniohjeet sekä Turun kaupungin omistajapolitiikka 2016 - 2020 asiakirjan § 206, jotka on saatettu vastaamaan uuden voimaan tulleen kuntalain vaati-muksia konserniohjeiden sisällön ja omistajaohjauksen osalta.
- Kaupunkikonsernia johtaa ja ohjaa kaupunginhallitus. Kaupunginhallituksen konsernijaoston tehtävänä on huolehtia strategisiksi yhteisöiksi määritettyjen yhteisöjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden määrittelystä ja seurannasta. Jaosto valvoo myös sitä, että näiden yhteisöjen toimintapolitiikat ovat kaupungin pää-määrien mukaiset.
- Kaupunginhallituksen johtosäännön 12 § mukaan apulaiskaupunginjohtajan tehtävänä on kaupunginjohtajan tukena vastata konserniyhteisöjen omistajaohjauksesta ja valvonnasta.

Konsernitasolla **liikevaihtoa** kertyi 1 988,5 meur (+ 39,3 meur)

Turun kaupungin konsernintuloslaskelma	2016	2015	2014	2013	2012	Muutos 2016/2015
<i>Myyntituotot</i>	746 879	692 518	681 035	671 747	625 403	54 361
<i>Maksutuotot</i>	74 218	86 163	88 883	88 139	68 863	-11 945
<i>Tuet ja avustukset</i>	37 027	49 116	48 039	47 550	47 088	-12 089
<i>Vuokratuotot</i>	27 014	30 184	29 053	26 628	49 947	-3 170
<i>Muut tuotot</i>	34 383	32 128	21 240	15 112	51 598	2 255
Toimintatuotot	919 522	890 109	868 250	849 176	842 899	29 413
Valmistus omaan käyttöön	6 838	3 928	3 681	3 274	4 632	2 910
<i>Verotulot</i>	732 596	726 924	704 955	680 210	638 777	5 672
<i>Valtionosuudet</i>	329 564	321 027	334 031	344 399	345 614	8 537
Verot ja valtionosuudet	1 062 160	1 047 951	1 038 986	1 024 609	984 391	14 209
<i>Satunnaiset tuotot</i>	0	7 284	3 524	0	0	-7 284
<i>Satunnaiset kulut</i>	0	0	-6 003	0	0	0
Myyntivoitot/tappiot	0	7 284	-2 479	0	0	-7 284
" Liikevaihto "	1 988 520	1 949 272	1 908 438	1 877 059	1 831 922	39 248

Liikevoitto konsernitasolla on 37,2 meur (- 1,7 meur)

Turun kaupungin konsernintuloslaskelma	2016	2015	2014	2013	2012	Muutos 2016/2015
" Liikevaihto "	1 988 520	1 949 272	1 908 438	1 877 059	1 831 922	39 248
<i>Palkat ja palkkiot</i>	620 782	619 843	625 930	622 577	610 451	939
<i>Eläkekulut</i>	126 388	151 398	153 183	154 423	149 474	-25 010
<i>Muut hlö sivukulut</i>	60 726	35 988	35 221	36 531	34 460	24 738
Henkilöstökulut yhteensä	807 896	807 229	814 334	813 531	794 385	667
Palvelujen ostot	481 834	449 360	421 331	448 772	405 721	32 474
Aineet,tarvikkeet ja tavarat	289 930	314 724	308 023	320 295	329 338	-24 794
Avustukset	102 509	95 997	83 782	76 374	66 656	6 512
Vuokrakulut	38 507	56 048	50 401	48 748	50 580	-17 541
Muut toimintakulut	97 531	59 694	73 112	58 101	62 530	37 837
Toiminnankustannukset	1 818 206	1 783 052	1 750 983	1 765 821	1 709 210	35 154
Toimintakate	170 313	166 220	157 455	111 238	122 712	4 093
Poistot	133 119	127 302	121 893	110 444	111 548	5 817
Liikevoitto	37 194	38 918	35 562	794	11 164	-1 724

Konsernin nettotulos 40,7 meur (+ 8,0 meur)

Turun kaupungin konsernintuloslaskelma	2016	2015	2014	2013	2012	Muutos 2016/2015
Liikevoitto	37 194	38 918	35 562	794	11 164	-1 724
<i>Korkotuotot</i>	7 680	7 075	6 640	5 929	10 146	605
<i>Muut rahoitustuotot</i>	8 340	7 016	7 176	6 461	8 689	1 324
<i>Korkokulut</i>	-21 161	-24 537	-29 283	-32 490	-39 342	3 376
<i>Muut rahoituskulut</i>	-741	-4 686	-1 788	-2 667	-1 983	3 945
Netto korot	-5 883	-15 132	-17 255	-22 767	-22 490	9 249
Arvon alentumiset	-205	0	0	0	-32	-205
Tilikaudella tuloutettu alipariarvo	0	0	0	0	-68	0
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	9 614	8 911	7 880	8 123	3 260	703
Netto tulos	40 721	32 697	26 187	-13 850	-8 166	8 024

Data Turun kaupunki Analyysi : B&MANs

Turun kaupungin konsernituloslaskelma – kaupunki teki konsernitasolla 40,7 meur voittoa

Turun kaupunki 2016													
	Perus- kaupunki	Rahastot	Liike- laitokset	Eli- minoinnit	Turun kaupunki	Sosiaalinen asuminen	Yhtiöitetty energia toiminta	Kiinteistö- ja asunto- yhtiöt	Muu yhtiöitetty toiminta	Säätiö- toiminta	Kunta- yhtymät (T:n osuus)	Eli- minoinnit	Turun kaupunki (konserni)
Verotulot ja valtionosuudet	1 012 361	0	0	0	1 012 361	0	0	0	54 243	0	0	-4 445	1 062 160
Muut tulot	175 173	0	284 739	-142 889	317 023	102 948	266 542	19 109	221 942	43 558	247 092	-282 241	935 974
Tulot yhteensä	1 187 534	0	284 739	-142 890	1 329 384	102 948	266 542	19 109	276 186	43 558	247 092	-286 686	1 998 134
Henkilöstökulut	474 519	0	47 962	-1	522 480	3 689	16 596	796	119 830	11 239	133 266	0	807 896
Palvelujen ostot	499 878	0	77 598	-23 841	553 635	0	20 467	2 019	41 502	4 436	41 101	-181 326	481 834
Muut menot	272 632	60	73 496	-119 092	227 095	59 956	190 924	6 665	76 937	16 846	54 179	-104 126	528 477
Menot yhteensä	1 247 029	60	199 056	-142 935	1 303 210	63 645	227 987	9 480	238 268	32 520	228 546	-285 452	1 818 206
Toimintakate	-59 494	-60	85 683	45	26 174	39 303	38 555	9 629	37 918	11 037	18 546	-1 234	179 927
Poistot	6 370	0	52 807	0	59 177	20 912	10 266	6 231	22 084	8 782	13 808	-8 140	133 119
Liikevoitto	-65 864	-60	32 876	45	-33 003	18 391	28 289	3 398	15 833	2 255	4 738	6 906	46 808
	-5,55 %		11,55 %		-2,48 %	28,90 %	12,41 %	17,78 %	5,73 %	5,18 %	1,92 %		2,34 %
Rahoitustuotot	78 943	7 280	20	-32 988	53 255	369	1 479	452	928	268	235	-40 966	16 020
Rahoituskulut	-8 127	-624	-32 947	32 944	-8 754	-10 874	-3 302	-4 348	-10 507	-1 628	-729	18 240	-21 902
Tuloksen oikaisut	-205		0	0	-205	0	0	0	0	0	0	0	-205
Nettotulos	4 747	6 596	-50	0	11 293	7 887	26 466	-498	6 255	895	4 243	-15 820	40 721
					0,85 %	7,66 %	9,93 %	-2,61 %	2,26 %	2,05 %	1,72 %		2,04 %

Kaupunkikonsernin
sisäinen kauppa

Data Turun kaupunki Analyysi : B&MANs

Turun kaupungin konsernin sidottu pääoma ol 2 340,0 meur (+ 33 meur) – tyttäriin on sidottu saman verran pääomia kuin itse kaupunkiin

keur

Turun kaupunki 2016	Perus- kaupunki	Rahastot	Liike- laitokset	Eli- minoinnit	Turun kaupunki	Sosiaalinen asuminen	Energia toimintaa toiminta	Kiinteistö- ja asunto- yhtiöt	Muu yhtiöitetty toiminta	Säätiö- toiminta	Kunta- yhtymät (T:n osuus)	Eli- minoinnit	Turun Kaupunki (konserni)
<i>Sidottu toimintaan</i>	-250 737	2 250	954 446		705 959	531 133	97 808	187 090	373 476	135 422	114 820	-292 609	1 853 100
<i>Sijoitukset - toimintaan</i>	1 185 519	10 000	24 193	-533 507	686 205	40 329	114 095	55	18 225	208	1 589	-632 418	228 289
<i>Sijoitukset - rahoitus</i>	144 957	41 351	1	0	186 309	9 972	32 076	26	841	22 685	6 719	0	258 627
<i>Sidottu pääoma</i>	1 079 739	53 601	0		1 578 473	581 434	243 979	187 171	392 542	158 316	123 128	925 027	2 340 015
<i>Korolliset velat</i>	675 255	0	61 745	-61 745	675 255	480 649	98 679	168 686	271 654	110 057	69 022	-565 721	1 308 281
<i>Oma pääoma</i>	404 485	53 601	916 894	-471 761	903 218	100 785	145 300	18 485	120 888	48 259	54 106	-359 307	1 031 734
<i>Peruspääoma</i>			471 761										

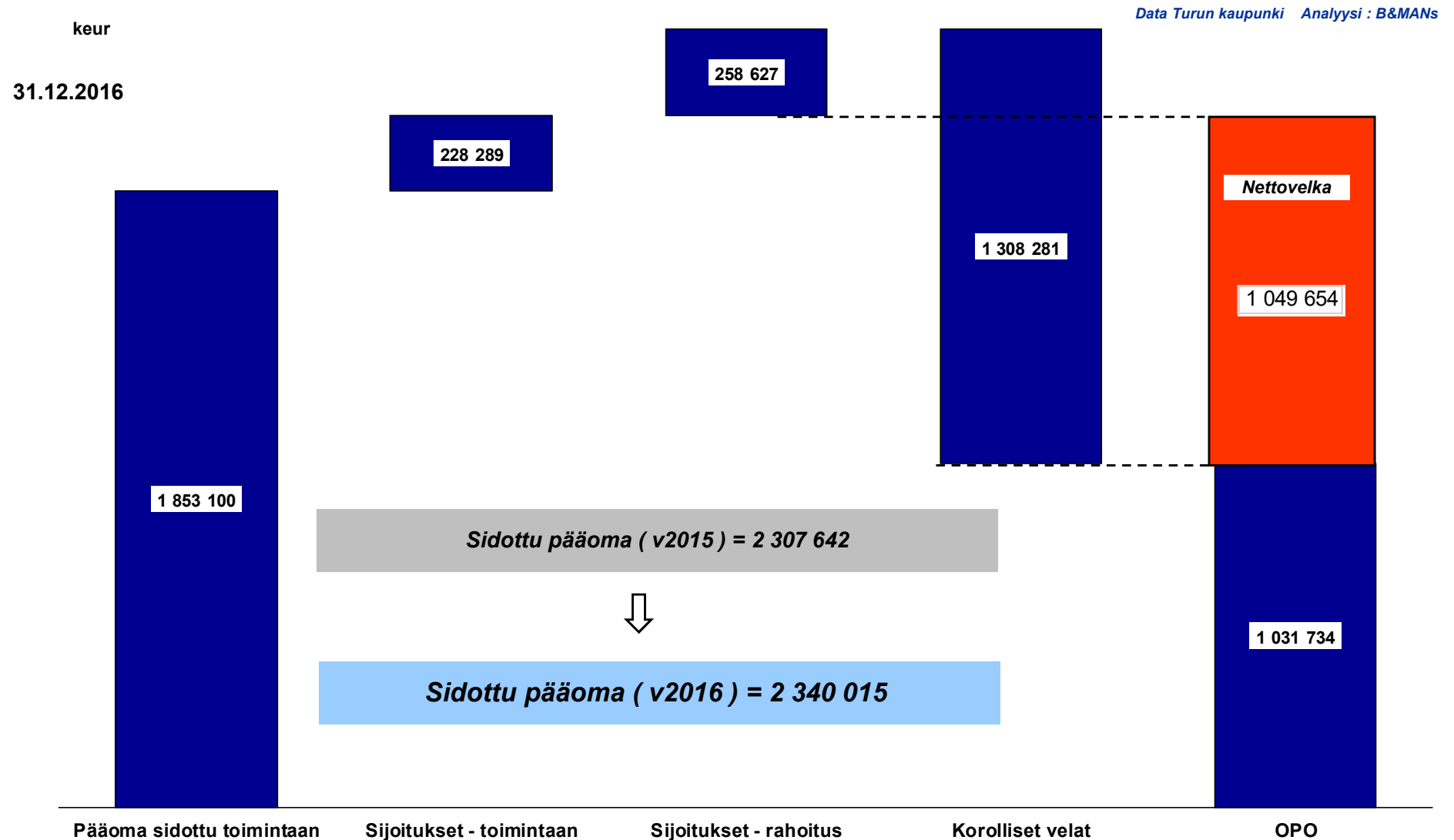
Data Turun kaupunki Analyysi : B&MANs

Turun kaupunkikonserni tason investoinnit olivat 189,6 meur , siitä 105,0 meur kaupungin tytäryhtiö toimintaan – uutta lainaa nostettiin konsernitasolla 38,4 meur edestä

Turun kaupunki 2016	Perus- kaupunki	Rahastot	Liike- laitokset	Eli- minoinnit	Turun kaupunki	Sosiaalinen asuminen	Energia toimintaa toiminta	Kiinteistö- ja asunto- yhtiöt	Muu yhtiötetty toiminta	Säätiö- toiminta	Kunta- yhtymät (T:n osuus)	Eli- minoinnit	Turun Kaupunki (konserni)
Toiminnan kassavirta	10 533	6 596	34 118	0	51 246	29 356	24 164	5 731	27 157	9 676	17 626	-23 375	141 580
Investointimenot	-17 599	0	-56 536	-375	-74 510	-37 401	-20 580	-31 903	-22 876	-8 334	-7 799	13 832	-189 571
Rahoitusosuudet investointimenoihin	20	0	700	0	720	0	0	0	141	0	110	0	971
Luovutustulot	428	0	21 940	0	22 368	545	7 563	0	1 609	0	152	-2 876	29 361
Netto investoinnit	-17 150	0	-33 897	-375	-51 422	-36 856	-13 016	-31 903	-21 126	-8 334	-7 537	10 956	-159 240
Toiminnan nett kassavirta	-6 618	6 596	221	-375	-176	-7 500	11 147	-26 172	6 030	1 342	10 089	-12 419	-17 660
Antolainauksen muutokset	-25 446	-10 000	-13	0	-35 459	3 000	0	-46	-16 014	0	0	35 173	-13 347
Korollisten lainojen muutos	-57 877	0	-1 083	136 198	77 238	2 744	22 439	22 060	-3 251	-5 754	-7 690	-69 401	38 386
Oman pääoman muutokset	-375	0	0	375	0	1 395	-20 000	3	9 527	-133	146	11 863	2 800
Muut maksuvalmiuden muutokset	66 687	1 187	875	-96 934	-28 184	5 733	8 363	4 057	4 197	1 336	-3 901	34 784	26 386
Rahoituksen kassavirta	-17 011	-8 813	-221	39 639	13 595	12 873	10 803	26 074	-5 542	-4 551	-11 445	12 419	54 225
Likviidien varojen muutos	-23 629	-2 216	0	39 264	13 419	5 373	21 950	-98	488	-3 210	-1 356	0	36 565
Rahavarat 31.12.	105 693	41 351	1	39 264	186 309	9 972	32 076	26	841	22 685	6 719	0	258 627
Rahavarat 1.1.	129 322	43 568	1		172 890	4 599	10 126	125	352	25 895	8 075	0	222 062

Data Turun kaupunki Analyysi : B&MANs

Turun kaupunkikonsernilla on nettovelkaa yli 1 mrd ja sitoo toimintaansa 2,3 mrd eur – eli nettovarallisuutta saman verran kun nettovelkaa

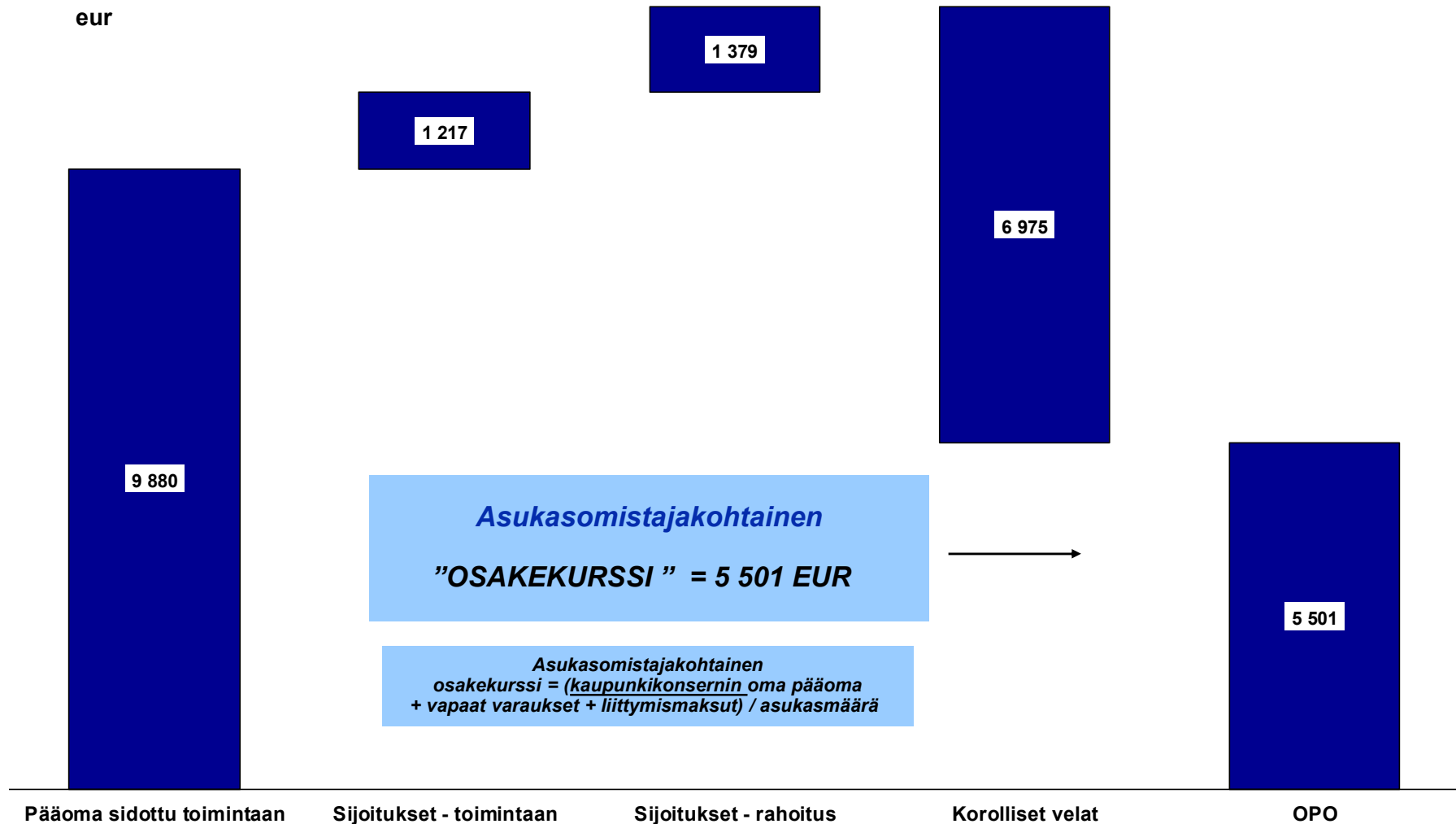
Sisältö

- Tausta ja tavoitteet
- Turun kaupunki 2011-2015
- Turun kaupunkikonserni 2015
- **Turun kaupunkikonserni - yhteenveto**

Turun *asukasomistajan* nettovarallisuus oli vuoden 2016 lopussa 5 501 eur – **korollisia velkoja** oli 6 975 eur/asukas kaupunkikonsernitasolla -

31.12.2016

eur

Turku tarpoo järkiintymisen tiellä, mutta rieha on kaukana - tänä vuonna kiky-sopimus vie kaupungilta enemmän tuloja kuin mitkä ovat sopimuksen tuomat säästöt.

- **Turussa menee nyt hyvin. Alueen talouden veturina olevan Meyerin telakan tilauskirjat pullistelevat vähintään vuoteen 2024 saakka. Telakan hyvästä tilanteesta nauttii myös seudun laaja alihankintateollisuus. Alueen meriteollisuuden suunnittelutoimistot ovat saaneet myös merkittäviä vientitilauksia myös suoraan ulkomailta.**
- **Lisäksi liki naapurissa, Uudessakaupungissa, Valmet Automotive on kasvattamassa tuotantoaan ja henkilöstöään huomattavasti, mikä vaikuttaa positiivisesti myös Turun työllisyyskehitykseen.**
- **Myös Turulle tärkeä Bayer porskuttaa vahvasti. Yhtiö lukeutuu Suomen suurinten yhteisöveromaksajien joukkoon.**
- **Positiivisista uutista huolimatta Turun työttömyysaste on pysytellyt hämmästyttävän korkealla. Viime vuoden lopussa luku oli 16,8 prosenttia. Korkea työttömyysaste luo paineita myös kaupungin sosiaalimenoihin. Ympäristökunnissa työttömyysaste on alhaisempi, Turku kärsiikin niin sanotusta keskuskaupunkiongelmasta.**
- **Turun kaupungin taloudessa on vaellettu pitkään korpitaipaleella, tervehdyttämistyö aloitettiin jo vuonna 2011. Vuonna 2016 kaupungin konsernitulos oli liki 41 miljoonaa euroa plussalla. Tuloja kertyi vajaat 2,0 miljardia euroa. B&MANsin Kauppalehdelle tekemässä konsernialyysissä otetaan huomioon tytäryhtiöt ja osuudet kuntayhtymistä. Se antaa laajemman kuvan kaupungin taloudesta kuin perinteinen tarkastelu, jossa on mukana vain kaupungin perustoiminnat.**
- **Konsernin nettotulos nousi edellisvuodesta. Yksi merkittävä syy tälle ovat alentuneet korkomenot. Konserni maksoi 1,3 miljardin euron lainasalkustaan korkoja vain 21 miljoonaa euroa. Muutoin Turku-konsernille kävi kuten yleensä on tapana, kasvavat tulot juoksivat kulupäästä ulos.**

Turku tarpoo järkiintymisen tiellä, mutta rieha on kaukana - tänä vuonna kiky-sopimus vie kaupungilta enemmän tuloja kuin mitkä ovat sopimuksen tuomat säästöt.

- Turku on viime vuosina yhtiöittänyt toimintojaan. Yhtiösalkun rakennetta on myös selkiinnytetty ja paketoitu suurempiin kokonaisuuksiin. Kun kaupungin toimintoja on yhtiöitetty, samalla on avattu ovia kilpailulle. Niiltä osin kuin kilpailutuksia on ollut, kustannustaso on laskenut kolmasosalla.
- Alueen yrittäjät ovat pitäneet osaa kaupungin yhtiöistä kilpailuhäirikköinä. On vaikea ymmärtää, miksi kaupunki pyörittää kukkakauppaa tai pienkonekorjaamoa. Näin Turku kuitenkin nyt tekee.
- Turku on yhtiöittänyt myös sote-kiinteistönsä. Kun sote-tehtävät siirtyvät maakunnan järjestettäväksi, olisi hyvin luonnollista, että Turku pyrkisi myymään yhtiönsä sote-kiinteistöt. Kaupungin kannalta niillä ei ole enää mitään virkaa.
- Tyttäristä arvokkain on energiayhtiö, josta kaupunki saa vuosittain osinkotuloja noin 18 miljoonaa euroa. Energiaan sisältyy kuitenkin riski. Yhtiö on tehnyt investointeja ja samaan aikaan markkinatilanne on muuttunut. Sähkön hinta on tullut alas. On hyvin todennäköisestä, että osinkotaso putoaa lähivuosina.
- Kaikki hyvin? Ei aivan. Turussa katsotaan kiky-sopimuksen seurauksia kauhistellen. Monimutkaisten mekanismien jälkeen kiky vaikuttaa kaupungin saamiin valtionosuuksiin niin, että osuudet putoavat tänä vuonna enemmän kuin mitkä ovat kikyn tuomat säästöt. Menetys voi olla parinkymmenen miljoonan euron luokkaa. Tämä pyyhkäisi merkittävän siivun tuloksesta pois, koska organisaatio ei taivu nopeisiin kulutalkoisiin.
- Samaa aikaan tuleviin palkkaneuvotteluun voi latautua korotuspaineita. Odotettavissa olevien tulo- ja yhteisöverojen parempi tuotto ei riittäisi kattamaan kulujen kasvua.
- Konsernin tase on kuitenkin terve. Positiivista on myös se, että Turku on pystynyt puhdistamaan mainettaan. Turun seutukunta oli taannoisen EK:n Kuntaranking-tutkimuksen vahvimpia nousijoita. Seutu on yritysten näkökulmasta nyt Suomen toiseksi vetovoimaisin alue.
- KL -arvosana 8 : Turun verotulot ovat kehittyneet odotettua nopeammin. Ongelmana on korkea työttömyys, joka johtuu keskustaupunkiasemasta ja opiskelijoiden suuresta määrästä. Valmistuttuaan työttömäksi jääneet opiskelijat jäävät Turkuun, mutta muuttavat pois, kun saavat työpaikan muualta. Kaupungin kasvu synnyttää myös investointeja. Tulevina vuosina Turulla on edessään merkittäviä joukkoliikenne- ja kaavoituspäätöksiä. Turun velasta valtaosa on suunnattu tytäryhteisöihin. Juuri nyt kaupunkikonsernin talous on tasapainossa.

Turun kaupunkikonsernin **B&MANs** tunnusluvut

2015

			Korolliset konsernilainat/ eur asukas	Netto- varallisuus/ eur asukas	Konsernin kokonais- kustannukset/ eur asukas	Ulkoistamis- aste (%)	Bruttovero (%)	Sidottu pääoma eur asukas
Asukkaita								
629 200	1	Helsinki	7 964,52 €	15 808,35 €	10 076,93 €	27,30 %	24,33	23 772,87 €
269 496	2	Espoo	10 011,32 €	9 468,78 €	9 344,48 €	38,80 %	22,91	19 480,10 €
225 154	3	Tampere	5 370,77 €	6 182,16 €	10 235,90 €	24,87 %	32,56	11 552,94 €
214 530	4	Vantaa	9 741,63 €	5 165,18 €	10 357,05 €	36,50 %	26,35	14 906,81 €
198 583	5	Oulu	4 416,12 €	7 147,83 €	9 471,47 €	22,55 %	33,57	11 563,96 €
185 810	6	Turku	6 827,48 €	5 591,89 €	10 281,22 €	23,52 %	34,50	12 419,37 €
1 722 773		Keskiarvo (aritmeettinen)	7 388,64 €	8 227,37 €	9 961,17 €	28,92 %	29,04	15 616,01 €

2016

			Korolliset konsernilainat/ eur asukas	Netto- varallisuus/ eur asukas	Konsernin kokonais- kustannukset/ eur asukas	Ulkoistamis- aste (%)	Bruttovero (%)	Sidottu pääoma eur asukas
Asukkaita								
	1	Helsinki						
274 552	2	Espoo	11 606,83 €	9 547,09 €	9 247,31 €	37,38 %	22,94	21 153,92 €
228 274	3	Tampere	5 739,51 €	6 426,54 €	10 309,39 €	26,08 %	34,54	12 166,05 €
219 341	4	Vantaa	9 297,57 €	5 525,11 €	9 856,31 €	35,03 %	26,84	14 822,68 €
	5	Oulu						
187 564	6	Turku	6 975,12 €	5 500,71 €	10 403,52 €	24,69 %	34,26	12 475,82 €
909 731		Keskiarvo (aritmeettinen)	8 404,76 €	6 749,86 €	9 954,13 €	30,80 %	29,64	15 154,62 €

V2016 konsernitason tunnuslukuja

teur						
Turun konsernin tuloslaskelma	2016	2015	2014	2013	2012	Muutos 2016/2015
Kustannusmassa yhteensä (kulut+poistot) -keur	1 951 325	1 910 354	1 872 876	1 876 265	1 820 758	40 971
Ulkoistamisaste	24,69 %	23,52 %	22,50 %	23,92 %	22,28 %	1,17 %
Henkilöstö (kaupunki)	11 865	12 115	12 109	13 601	12 183	-250
Henkilöstökulut/hlö eur (kaupunki)	44 035,40 €	43 271,65 €	44 034,44 €	43 126,02 €	47 421,49 €	763,75 €
Henkilöstökulut (konserni) - keur	807 896	807 229	814 334	813 531	794 385	667
Henkilöstökulut (kaupunki) - keur	522 480	524 236	533 213	586 557	577 736	-1 756
Arvio tyttärien hlö määrä (oletus:henk-kulut/hlö = kaupunki)	6 482	6 540	6 384	5 263	4 569	-58
Konsernin työntekijä määrä	18 347	18 655	18 493	18 864	16 752	-308
Kustannusmassa yhteensä /asukas	10 403,52 €	10 281,22 €	10 179,17 €	10 305,07 €	10 102,69 €	122,29 €